

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»
Факультет рибного господарства та природокористування
Кафедра екології та сталого розвитку імені професора Ю.В. Пилипенка

**II Міжнародна науково-практична конференція
«ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ НАВКОЛИШНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА ТА РАЦІОНАЛЬНОГО
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»**

до дня пам'яті доктора сільськогосподарських наук,
професора Пилипенка Юрія Володимировича

**II International Scientific and Practical Conference
«ECOLOGICAL PROBLEMS
OF THE ENVIRONMENT
AND RATIONAL NATURE MANAGEMENT
IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT»**

dedicated to memory of doctor of agricultural sciences,
professor Pylypenko Yurii

**II Международная научно-практическая конференция
«ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ
ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ
И РАЦИОНАЛЬНОГО
ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ
В КОНТЕКСТЕ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ»**

посвящена памяти доктора сельскохозяйственных наук,
профессора Пилипенко Юрия Владимировича

**24-25 жовтня 2019
м. Херсон**

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»
Факультет рибного господарства та природокористування
Кафедра екології та сталого розвитку імені професора Ю.В. Пилипенка

II-а Міжнародна науково-практична конференція

**«ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ НАВКОЛИШНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА ТА РАЦІОНАЛЬНОГО
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»**

до дня пам'яті доктора сільськогосподарських наук, професора
Пилипенка Юрія Володимировича

II-ая International Scientific and Practical Conference

**«ECOLOGICAL PROBLEMS OF THE ENVIRONMENT
AND RATIONAL NATURE MANAGEMENT IN THE CONTEXT
OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT»**

dedicated to memory of doctor of agricultural sciences, professor
Pylypenko Yurii

II Международная научно-практическая конференция

**«ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ
И РАЦИОНАЛЬНОГО ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ
В КОНТЕКСТЕ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ»**

посвящена памяти доктора сельскохозяйственных наук, профессора
Пилипенко Юрия Владимировича

*24–25 жовтня 2019 р.
м. Херсон*

8. Туровский И.С. Обработка осадков сточных вод. М.: Стройиздат, 2009. 256 с.
9. Хенце М. Очистка сточных вод: Пер. с англ./ Хенце М., Армоэс П., Ля-Кур-Янсен Й., Арван Э. М.: Мир, 2006. 480 с.
10. Кузнецов А.Е., Градова Н.Б. Научные основы экобиотехнологии (для данного курса представляют интерес разделы «Экосистемы природных сред и сооружений биологической очистки», «Антропогенные факторы загрязнения», «Биотрансформация соединений азота и серы»): учеб пособие. М.: Мир, 2006. 504 с.
11. Гетманцев С.В., Нечаев И.А., Гандурина Л.В. Очистка производственных сточных вод коагулянтами и флокулянтами. Научное издание. Издательство АСВ. М.: 2008. 272 с.
12. Алексеев Е.В. Физико-химическая очистка сточных вод: учебное пособие. М.: Издательство Ассоциации строительных вузов, 2007. 248 с.
13. Яковлев С.В., Карелин Я.А., Ласков Ю.М., Воронов Ю.В. Водоотводящие системы промышленных предприятий. М.: Стройиздат, 1990. 511 с.
14. Пугачев Е.А. Процессы и аппараты обработки осадков сточных вод. 2010. 208 с.

В.М. Пацкан, О.Т. Євтушенко
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»
semen_olga@ukr.net

СУЧАСНИЙ СТАН ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

З розвитком економіки зростає і кількість відходів на душу населення, збільшується кількість пакувальних матеріалів та загалом товарів, цикл життя яких закінчується перетворенням у відходи. У зв'язку з повільним розвитком сфери переробки відходів в Україні, проблема їх накопичення загострюється разом зі збільшенням впливу полігонів відходів, кількість яких

зростає та стає територією підвищеного ризику, що призводить до зменшення добробуту населення.

У сфері поводження з твердими побутовими відходами як на державному, так і на місцевому рівнях існує цілий ряд проблем, які потребують негайного вирішення. Якщо говорити про теперішній стан справ, то, на нашу думку, основні завдання на шляху до здійснення екологічно безпечного видалення твердих побутових відходів наразі не виконуються. Як свідчать статистичні дані, по регіонах продовжує збільшуватися обсяг утворення відходів, особливо в муніципальному секторі. Якість обладнання і транспорту для обробки твердих побутових відходів з огляду на європейські стандарти якості, залишається низькою і, навіть, погіршується через недостатнє фінансування. Це означає, що екологічні і суспільні ризики, пов'язані з негативним впливом звалищ на навколишнє природне середовище з кожним днем зростають. Рівень утилізації відходів знижується і, як наслідок, на збереження природних ресурсів, як вимагає концепція сталого розвитку, розраховувати не доводиться.

Зокрема у м. Херсоні за даними статистичної звітності протягом 2018 року утворено 29547,4 т відходів усіх класів небезпеки, у тому числі від економічної діяльності підприємств – 28384,9 т, від домогосподарств – 1162,5 т. У перерахунку на 1 км² утворення відходів склало – 69852,1 кг, на 1 особу – 88,4 кг. В частині поводження з відходами переважна більшість утворених відходів видалено у спеціальних місцях чи об'єктах – 15605,6 т; утилізовано (перероблено) – 4859,8 т; спалено – 278,7 т. Загальний обсяг відходів, накопичених протягом експлуатації, у спеціально відведених місцях чи об'єктах складає 231963,6 т, що перерахунку на 1 км² складає 548377,4 кг; на 1 особу – 694,3кг.

Міський полігон твердих побутових відходів, який розташований по вул. Ракетній, функціонує з 1968 року. На земельну ділянку (30,8 га), на якій розміщене звалище, оформлено державний акт на право постійного користування. Звалище має паспорт місця видалення відходів. Згідно паспорта

обсяг видалених відходів складає – 4037,4 тис. т, обсяг відходів, видалених за попередній (2018) рік – 80,7 тис. т.

Першим етапом у вирішенні питання комплексного поводження з відходами в м. Херсоні, є залучення інвестора для придбання та введення в експлуатацію лінії по сортуванню відходів, що дасть можливість зменшити кількість відходів, які потребують захоронення, тим самим збільшити термін експлуатації міського сміттєзвалища.

Знизити навантаження на полігон побутових відходів може також запровадження роздільного збору ресурсоцінних компонентів сміття. Першим кроком у цьому напрямку стало встановлення на території міста контейнерів для збирання ПЕТ-пляшок. Станом на початок поточного року на території міста в житловому фонді встановлено 659 контейнерів для збирання ПЕТ-пляшки: в Суворовському районі – 303 шт., в Дніпровському районі – 191 шт., в Корабельному районі – 165 шт. Робота в цьому напрямку активно продовжується.

У сфері поводження з побутовими відходами в цілому на території Херсонської області склалася критична ситуація. Щороку в регіоні утворюється понад 250 тис. тонн твердих побутових відходів. Згідно з даними інвентаризації місць видалення твердих побутових відходів на території області розташовано 329 місць видалення побутових відходів, з них тільки 73 паспортизовані та 77 експлуатуються при наявності документації на право користування земельними ділянками. Розв'язання проблеми зі звалищами і забрудненням довкілля відходами є пріоритетним завданням. На даний час поводження з твердими побутовими відходами ґрунтується на технологіях низького рівня і орієнтоване на захоронення. Управління діяльністю щодо поводження з твердими побутовими відходами здійснюється органами місцевого самоврядування, і цей сектор отримує недостатнє фінансування.

Регіональна політика у сфері поводження з побутовими відходами в області спрямована на забезпечення впровадження роздільного збирання побутових відходів у всіх населених пунктах, насамперед у містах. Протягом року на заготівельні

пункти вторинної сировини спрямовано до 1% відходів від загального обсягу вивезених твердих побутових відходів. Потужності з переробки твердих побутових відходів в області відсутні. Органами виконавчої влади та місцевого самоврядування регіону ведеться системна робота щодо розгляду пропозицій інвесторів для залучення їх до впровадження сучасних технологій у сфері поводження з твердими побутовими відходами та реалізації на території області проекту будівництва сміттєпереробного комплексу.

З метою забезпечення безпечного зберігання та максимальної утилізації відходів виробництва в області проводиться постійна робота по інформуванню голів райдержадміністрацій та керівників підприємств стосовно вимог чинного законодавства у сфері поводження з відходами та шляхів їх утилізації. Для зменшення обсягів відходів, що захоронюються на сміттєзвалищах та їх негативного впливу на довкілля було розроблено «План заходів щодо впровадження на території області роздільного збирання сміття», який дозволить поступово досягти європейського рівня поводження з відходами. У довгостроковій перспективі також уможлиблюється комплексне вирішення проблеми твердих побутових відходів, що призведе до зниження екологічного навантаження на навколишнє середовище та покращить санітарний стан адміністративно-територіальної одиниці за рахунок скорочення кількості відходів, що вивозяться на звалища і полігони. В перспективі можна цілком запобігти утворенню залишкових відходів, що в свою чергу зменшить потребу у використанні звалищ і полігонів для їх захоронення.

Морозов О.В., Морозов В.В., Кіріяк С.Г., Безніцька Н.В. ЗМІНИ КЛІМАТУ В ПІВДЕННОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ	197
Морозова О.С., Морозов О.В., Дробітько А.І. ВПЛИВ ЗМІН КЛІМАТУ В ПІВДЕННОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ НА РОЗВИТОК РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	200
Некос А.Н., Бодак І.В., Шеремет К.О. БІОБЕЗПЕКА ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ЕКОЛОГІЧНОЇ ЯКОСТІ.....	204
Олифиренко В.В., Козычар М.В., Олифиренко А.А. ТЕХНОЛОГИЯ ОЧИСТКИ ВОДОЕМОВ РАЗЛИЧНОГО ПРОИСХОЖДЕНИЯ И ЦЕЛЕВОГО НАЗНАЧЕНИЯ ПРОВИНЦИИ ЧЖЭЦЗЯН, КНР	209
Пацкан В.М., Євтушенко О.Т. СУЧАСНИЙ СТАН ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	214
Пінчук О.Л., Куницький С.О. УПРАВЛІННЯ ВОДНИМИ РЕСУРСАМИ РІВНЕНЩИНИ В УМОВАХ ЗМІН КЛІМАТУ	218
Пічура В.І., Скок С.В. ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ВПЛИВУ ПОВЕРХНЕВИХ СТІЧНИХ ВОД НА ГІДРОЕКОСИСТЕМУ ПОНИЗЗЯ ДНІПРА.....	222
Потравка Л.О. ОСОБЛИВОСТІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	225
Приймак В.В. НАСЛІДКИ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ В АГРОЕКОСИСТЕМАХ	229
Puhach A.M., Dereviahina N.I. JUSTIFICATION OF A FUNDAMENTALLY NEW SYSTEM OF LAND RECLAMATION DISTURBED BY MINING OPERATIONS IN CONDITIONS OF MODERN TECHNOGENIC ENVIRONMENT	232